

स्थावरजंगमादीनां तद्विचकास्तीत्युक्ते तेषां सत्त्वं तत्संबंधादींश्चरस्यमालिन्यं प्रसक्तं निराकुर्वन्नुद्विक्तभक्त्या तं प्रणमति यस्मिन्निदं विश्वसंदसदात्मत
योक्तृष्टनिकृष्टभावेन कार्यकारणभावेन वामायैव विभातितं प्रपद्ये मायात्वे हेतुः विवेकेन विधुतिर्निराकृतिर्यस्य तत् स्रजिवेति वा शब्दो दृष्टान्ते नित्य
मुक्तम् यतः परिशुद्धम् तत्कुतः विबुद्धं तत्त्वं सत्यमतएव प्रत्यूढाऽभिभूता कर्मभिः कलिलामलिना प्रकृतिर्येन तम् ॥ ३८ ॥ तमवेहीति ज्ञानमुपदिष्टं
तस्य दुष्करत्वेन भक्तिमुपदिशति द्वाभ्याम् यस्य पादपंकजयोः पलाशान्यंगुलयस्तेषां विलासः कांतिस्तस्य भक्त्या स्मृत्या कर्माशयमहंकाररूपं तद
यग्रंथिकर्मभिरेव ग्रथितम् रिक्तानि विषयामतिर्येषाम् रुद्धः प्रत्याहृतः स्रोतोगण इन्द्रियवर्गो यैः अरणं शरणम् ॥ ३९ ॥ ननु ब्रह्मविदामोति परमिति श्रुतेः

यस्मिन्निदं सदसदात्मतया विभाति मायाविवेकविधुतिस्त्रजिवाऽहिबुद्धिः ॥ तन्नित्यमुक्तपरिशुद्धविबुद्धत
त्त्वप्रत्यूढकर्मकलिलप्रकृतिं प्रपद्ये ॥ ३८ ॥ यत्पादपंकजपलाशविलासभक्त्या कर्माशयग्रथितमुद्रथयंति
संतः ॥ तद्वन्नरिक्तमतयो यतयोऽपिरुद्धस्रोतोगणास्तमरणं भजवासुदेवम् ॥ ३९ ॥ कच्छ्रो महानिह भवार्ण
वमप्लवेशां षड्गुणक्रमसुखेन तितीरयंति ॥ तत्त्वं हरेर्भगवतो भजनीयमंघ्रिकृत्वोऽडुपं व्यसनमुत्तरदुस्तरार्ण
म् ॥ ४० ॥ मैत्रेय उवाच स एवं ब्रह्मपुत्रेण कुमारैणात्ममेधसा ॥ दर्शितात्मगतिः सम्यक्प्रशस्यो वा
चतंतृपः ॥ ४१ ॥ राजोवाच कृतो मेनुग्रहः पूर्वहरिणार्तानुकंपिना ॥ तमापादयितुं ब्रह्मन् भगवन् यूयमाग
ताः ॥ ४२ ॥ निष्पादितं च कात्स्न्येन भगवद्भिर्घृणालुभिः ॥ साधूच्छिष्टं हि सर्वमेवात्मना सह किं ददे ॥ ४३ ॥

कथं यतयो नोद्वथयंतीत्युच्यते तत्राह कच्छ्र इति अप्लवेशां षड्वस्तरणहेतुरिदं शोयेषां तेषां महानिहतरणे कच्छ्रः क्लेशः तेहि असुखेन योगादिनेन्द्रिय
षड्गुणग्रहं भवार्णवम् तितीरयंति तत्तस्मात्तुडुपं प्लवम् दुस्तरार्णवमित्यर्थः यद्वा अर्णशब्देव काराभाव आर्षः दुस्तरादकरूपं व्यसनमित्यर्थः ॥ ४० ॥
आत्ममेधसा ब्रह्मविदा दर्शिता आत्मनो गतिस्तत्त्वं यस्मै सः ॥ ४१ ॥ ब्रह्मन्नितिसंबोधनं प्राधान्यादेकस्य यूयमित्युक्तिः सर्वान् प्रति ॥ ४२ ॥ आत्म
नादेहेन सह सर्वराज्यादिकं मदीयं साधूच्छिष्टं साधुभिः स्वीयं सन्मह्यं प्रसादरूपेण दत्तम् अतस्तत्र मम स्वत्वाभावात् गुरुदक्षिणार्थं किं ददे नहि पित्राद
त्तं मोदकादितस्मै दानरूपेण प्रत्यर्प्यते ॥ ४३ ॥